

แนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานการณ์โควิด-19

ของคณะกรรมการบริหารและครูศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย

องค์การบริหารส่วนตำบลวาลเลย์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก*

GUIDELINES FOR DEVELOPING PARTICIPATORY MANAGEMENT IN

THE SITUATION OF COVID-19 OF THE BOARD OF DIRECTORS AND TEACHERS OF

THE EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENT CENTER VALLEY SUBDISTRICT

ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, PHOP PRA DISTRICT TAK PROVINCE

ปิยนุช รักษ์ขมา*, สมชาย อังสุโชติเมธี และ สุนทร ทองคำพงษ์

Piyanuch Raksama*, Somchai Angsuchotmetee and Sunat Thongkumpong

คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น ตาก ประเทศไทย

Faculty of Education, Northern College, Tak, Thailand

*Corresponding author E-mail: rakssmapiyanuch@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานการณ์โควิด-19 ของคณะกรรมการบริหารและครูศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย องค์การบริหารส่วนตำบลวาลเลย์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก 2) เพื่อหาแนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานการณ์โควิด-19 ของคณะกรรมการบริหารและครูศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย องค์การบริหารส่วนตำบลวาลเลย์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย ครูและคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย องค์การบริหารส่วนตำบลวาลเลย์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก จำนวน 76 คน ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า สภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงจากสูงสุดไปหาต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมประเมินผล ปัญหาที่พบในการวิจัยครั้งนี้ โดยเรียงลำดับจากสูงสุดไปหาต่ำสุด คือ ไม่มีการประชุมสร้างความเข้าใจ และกำหนดบทบาท หน้าที่การดำเนินงานตามมาตรการการชี้แจงเป้าหมายและวิธีการปฏิบัติไม่ชัดเจนและรับรู้ไม่ทั่วถึง ไม่มีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็นเพื่อพัฒนา และไม่มีการนำผลประเมินไปเปรียบเทียบกับเป้าหมาย วัตถุประสงค์ แนวทางการพัฒนา ควรจะต้องมีการประชุมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ตามมาตรการให้ชัดเจน มีการสื่อสารแจ้งข่าวที่รวดเร็ว ถูกต้อง ให้ผู้ปกครอง ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมวางแผน จัดกิจกรรม ติดตาม ประเมินผลและแก้ปัญหา ร่วมวิเคราะห์หาจุดเด่นจุดด้อยและแนวทางปรับปรุงแก้ไขพัฒนาการดำเนินงาน

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา, การบริหารแบบมีส่วนร่วม, สถานการณ์โควิด-19, คณะกรรมการบริหาร, ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย

* Received June 25, 2024; Revised July 7, 2024; Accepted July 14, 2024

Abstract

The objectives of this research are 1) To study the conditions and problems of participatory management in the COVID-19 situation of the executive committee and teachers of the early childhood development center, Valley subdistrict administrative organization, Phop Pra district Tak province. 2) To find ways to develop participatory management in the COVID-19 situation of the executive committee and teachers of the early childhood development center, Valley subdistrict administrative organization, Phop Pra district Tak province. The population includes executives, heads of early childhood development centers. Teachers and executive committee of the early childhood development center administrative organization as for Valley subdistrict, Valley subdistrict, Phop Pra district Tak province, there were 76 people. The informants were 9 experts. The tools were questionnaires and structured interviews. Data were analyzed using statistics to find frequency, percentage, mean, and standard deviation. And the content analysis of the research results found that the overall participatory management condition is at a high level. Arranged from highest to lowest is operational participation. Participation in benefits, participation in decision making and participation in evaluation, respectively. Of the problems found in this research. In order from highest to lowest, there was no meeting to create understanding and define roles and duties according to the measures. The clarification of goals and procedures was not clear and was not fully understood. No participation in the proposal opinions for development and the results of the evaluation are not compared with the goals and objectives of the guidelines for developing participatory management. There should be a meeting to create knowledge and understanding of the roles and responsibilities accordingly. Clear measures. There is fast and accurate communication of new, allowing parents and communities to participate in planning, organizing activities, monitoring, evaluating and solving problems. Participate in analyzing to find strengths and weaknesses and ways to improve, develop operations.

Keywords: Development Guidelines, Participatory Management, Covid-19 Situation, Executive Committee, Early Childhood Development Center

บทนำ

แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2560-2579 กำหนดเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยมีเป้าหมายให้สถานศึกษาทุกระดับการศึกษา สามารถจัดกิจกรรม กระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรมีคุณภาพและมาตรฐานศูนย์เด็กปฐมวัย จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้คุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) การจัดกิจกรรมสอดคล้องกับหลักสูตรปฐมวัย และสมรรถนะของเด็กเชื่อมโยงกับมาตรฐานเด็กปฐมวัยของอาเซียนเพิ่มขึ้น ความสำคัญข้างต้นคณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ได้จัดทำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติขึ้น วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพการบริการดูแลพัฒนาและจัดการศึกษา และการดำเนินงานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัด โดยใช้เป็นมาตรฐานกลางของประเทศแทนมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ พ.ศ. 2551 โดยมุ่งให้สถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา มีการบริหารจัดการเป็นระบบครอบคลุมภาระงานโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ที่การพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการรอบด้านสมวัย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562)

แต่จากรายงานการพัฒนาเด็กปฐมวัยของ (สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562) พบว่า ในภาพรวม ยังไม่สามารถดำเนินการได้บรรลุเป้าหมาย การดูแลหญิงตั้งครรภ์ได้รับการดูแลร้อยละ 70 เด็กแรกเกิด มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ร้อยละ 6 ภาวะผอมร้อยละ 5.4 ภาวะอ้วนและทุพโภชนาการเรื้อรังระดับปานกลางและรุนแรงร้อยละ 10 เด็กช่วงอายุ 2-5 ปี ได้รับการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย แต่กลับไม่สามารถสร้าง การเรียนรู้ที่มีคุณภาพให้กับเด็กอีกหลายคนได้ เด็กร้อยละ 25-30 มีพัฒนาการล่าช้า เผชิญกับความท้าทายสภาพ ครอบครัวยุคใหม่ ความเชื่อที่ไม่ถูกต้องในการเลี้ยงดู และบริบทการเปลี่ยนแปลงใหม่ ในอนาคตความไม่ชัดเจน การแปลงนโยบายสู่การปฏิบัติ ยังมีผู้บริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในท้องถิ่นที่มีความกังวลในการปฏิบัติตาม บทบัญญัติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทำให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยหลายแห่งยังมีได้ยกระดกไปสู่การบริการที่มี คุณภาพอย่างแท้จริง ทั้งเพราะขาดการบริหารจัดการ กำกับดูแล และให้ความสำคัญในการพัฒนา ฝึกอบรม บุคลากรให้มีคุณภาพ รวมทั้ง (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก, 2564) สรุปปัญหาการศึกษาปฐมวัยว่า เด็กไม่ ได้ รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ เพราะขาดครูที่มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยขาดสื่อ อุปกรณ์ใน การจัดการเรียนการสอนปฐมวัย การจัดการศึกษาปฐมวัยมีความไม่พร้อมด้านครู อาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ การบริหารจัดการของแต่ละหน่วยงานขาดความเข้มแข็ง ศูนย์เด็กปฐมวัยมีจำนวนไม่เพียงพอที่จะให้บริการ ในการเตรียมความพร้อมแก่เด็กได้อย่างทั่วถึงมีคุณภาพ ขาดหน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแลพัฒนาเด็กปฐมวัย ขาดการประสานและดำเนินการในเชิงบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่ดูแลเด็กปฐมวัยอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในหน่วยงานของภาครัฐด้วยกันและกับภาคเอกชนทั้งในระดับนโยบายและการปฏิบัติ สอดคล้องกับผล การศึกษาของ อิตินันท์ กุญรัมย์ พบว่า สภาพการบริหารตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ มาตรฐาน การบริหารจัดการมีการปฏิบัติน้อยที่สุด ปัญหาที่พบ คือ ขาดแผนพัฒนาที่สอดคล้องตามมาตรฐานของหน่วยงาน ต้นสังกัด อัตราค่าจ้างครูและผู้ดูแลเด็กไม่เพียงพอ ครูไม่มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ ขาดการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีการศึกษาไปใช้ในการบริหารและพัฒนาการศึกษา และขาดการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร ภาครัฐ ภาคเอกชน (อิตินันท์ กุญรัมย์, 2563)

สถานการณ์การระบาดของไวรัสโคโรนา (COVID-2019) เป็นสถานการณ์ที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้อง มี การบริหารจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความปกติใหม่ (New Normal) โดยการเตรียมความพร้อมเพื่อเปลี่ยน กระบวนการจัดการเรียนรู้จากโรงเรียนไปเป็นที่บ้าน ผู้บริหารจึงต้องมีการสำรวจข้อมูลความพร้อมทั้งโรงเรียน บุคลากรและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับแนวนโยบายของภาครัฐ (รัตนา กาญจนพันธ์, 2563) กระทรวงศึกษาธิการได้มีการกำหนดแนวนโยบายเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์ โควิด-19 ให้เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดเท่าที่สภาพแวดล้อมจะอำนวยให้ องค์การบริหารส่วนตำบลวาลย์ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย มีพื้นที่อยู่ในเขตปกครองอำเภอพบพระ จังหวัดตาก เป็นจังหวัด 1 ใน 6 ที่เป็นพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวดตามประกาศในคำสั่งของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ที่ 21/2564 เรื่อง พื้นที่สถานการณ์ที่กำหนดเป็นพื้นที่ ควบคุมสูงสุดและเข้มงวด พื้นที่ควบคุมสูงสุด พื้นที่ควบคุมและพื้นที่เฝ้าระวังสูง (คำสั่งศูนย์บริหารสถานการณ์ การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019, 2564) ด้วยบริบทพื้นที่ติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐสังคมนิ ยมเมียนมาร์ถึง 3 ด้าน การดำเนินการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยจึงได้รับผลกระทบโดยตรง รวมทั้ง ข้อจำกัดด้านบุคลากรที่มีน้อยทำให้การกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันไม่สามารดำเนินการได้ และจากผลการประเมิน ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) ได้มีข้อเสนอแนะการบริหาร จัดการศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย องค์การบริหารส่วนตำบลวาลย์ ส่งเสริมสนับสนุนและเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้อง ในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยได้มีส่วนร่วมบริหารจัดการศึกษาจะช่วยให้การพัฒนาคุณภาพดียิ่งขึ้น

ผู้วิจัยในฐานะครูศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลวาลเลย์ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหาร และศึกษาแนวทางที่สามารถนำไปพัฒนาส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบลวาลเลย์ ให้สามารถดำเนินการในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดในการพัฒนาการบริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานการณ์โควิด-19 ของคณะกรรมการบริหารและครูศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย องค์การบริหารส่วนตำบลวาลเลย์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก
2. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานการณ์โควิด-19 ของคณะกรรมการบริหารและครูศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย องค์การบริหารส่วนตำบลวาลเลย์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาโดยแบ่งการศึกษาเป็น 2 ขั้นตอน คือ การศึกษาสภาพและการศึกษาปัญหาการหาแนวทางพัฒนา ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานการณ์โควิด-19 ของคณะกรรมการบริหารและครูศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย องค์การบริหารส่วนตำบลวาลเลย์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร ครูและคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย องค์การบริหารส่วนตำบลวาลเลย์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ปีการศึกษา 2566 จำนวน 76 คน

1.1 ผู้บริหารหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย องค์การบริหารส่วนตำบลวาลเลย์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ในปีการศึกษา 2566 จำนวน 4 คน

1.2 ครูและผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย องค์การบริหารส่วนตำบลวาลเลย์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ในปีการศึกษา 2566 จำนวน 30 คน

1.3 คณะกรรมการบริหารสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย องค์การบริหารส่วนตำบลวาลเลย์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ในปีการศึกษา 2566 จำนวน 42 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สอบถามสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบกำหนดคำตอบให้เลือก (Multiple Choice) ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานการณ์โควิด-19 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานการณ์โควิด-19 เป็นแบบเลือกตอบได้มากกว่าหนึ่งคำตอบ (Multiple response)

3. การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย โดยการสังเคราะห์เนื้อหาด้วยตารางวิเคราะห์ความสอดคล้อง ได้ขอบเขตการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานการณ์โควิด-19 จำนวน 4 ด้าน ยกเว้นโครงสร้างแบบสอบถามโดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานการณ์โควิด-19 ตามขอบเขตด้านเนื้อหา จำนวน 4 ด้าน ๆ ละ 10 ข้อรวม 40 ข้อ ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานการณ์โควิด-19 ตามขอบเขตด้านเนื้อหา 4 ด้าน ๆ ละ 7 ข้อรวม 28 ข้อ นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระพิจารณาความถูกต้องของภาษา ความสอดคล้องคำถามกับจุดประสงค์และให้ข้อเสนอแนะ

แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ดำเนินการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของแบบสอบถาม ด้วยการหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ของข้อคำถามกับจุดประสงค์ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน นำผลมาหาค่า IOC ได้ระหว่าง 0.60-1.00 ทุกข้อ นำไปทดลองใช้ (Try out) กับ หัวหน้าศูนย์ ครูผู้สอนและคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลศิรีราษฎร์ อำเภอบรบือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดตาก จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .983

4. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการโดยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์นถึงหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลวาลเลย์ อำเภอบรบือ จังหวัดตาก ขออนุญาตแจกแบบสอบถาม กำหนดวันเวลาที่ขอเก็บแบบสอบถามคืน นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ ก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แบบสอบถามจำนวน 76 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 นำไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป แบบสอบถามตอนที่ 1 การแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage) แบบสอบถามตอนที่ 2 หาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และแบบสอบถามตอนที่ 3 ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage)

ขั้นตอนที่ 2 การหาแนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานการณ์โควิด-19 ของคณะกรรมการบริหารและครูศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย องค์การบริหารส่วนตำบลวาลเลย์ อำเภอบรบือ จังหวัดตาก ดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูล เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ได้แก่ นักวิชาการที่เป็นอาจารย์ผู้ปฏิบัติหน้าที่จัดการเรียนรู้ในสถาบันอุดมศึกษาไม่ต่ำกว่าวิทยาลัยทั้งภาครัฐและเอกชน 3 คน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดทิศทางเพื่อเป็นแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย 3 คน ครูผู้ปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย และคณะกรรมการบริหารศูนย์เด็กปฐมวัยในอำเภอบรบือ นอกสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลวาลเลย์ 3 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ แบบสอบถามสถานภาพของผู้ทรงคุณวุฒิ และแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางพัฒนา การบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานการณ์โควิด-19 ตามขอบเขตด้านเนื้อหาทั้ง 4 ด้าน เป็นแบบคำถามปลายเปิด (Open end)

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ นำผลการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 สภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานการณ์โควิด-19 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านละ 3 ข้อ และปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานการณ์โควิด-19 ข้อที่มีค่าร้อยละสูงสุดด้านละ 3 ข้อ มาสรุปอุปนัยแล้วสร้างเป็นข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์ด้านละ 1 ข้อ รวม 4 ข้อ นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง การใช้ภาษา และความครอบคลุมด้านเนื้อหา นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ แล้วจัดพิมพ์เป็นแบบสัมภาษณ์เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

4. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล ติดต่อประสานกับผู้ทรงคุณวุฒิเป็นการส่วนตัว เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล การกำหนดนัดหมาย และดำเนินการสัมภาษณ์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อหาแนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานการณ์โควิด-19 ของคณะกรรมการบริหารและครูศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย องค์การบริหารส่วนตำบลวาลเลย์ อำเภอบรบือ จังหวัดตาก โดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จัดลำดับตามความถี่และสรุปอุปนัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปผลได้ตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานการณ์โควิด-19 ของคณะกรรมการบริหารและครู มีผลแบ่งออกเป็น 2 ด้านตามตัวแปรที่ศึกษา คือ

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานการณ์โควิด-19 ของคณะกรรมการบริหารและครูศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย องค์การบริหารส่วนตำบลวาลาเลย์ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก

ด้าน	รายการ	ระดับการปฏิบัติ		
		μ	σ	แปลผล
1	การมีส่วนร่วมตัดสินใจวางแผนในสถานการณ์โควิด-19	3.87	0.54	มาก
2	การมีส่วนร่วมปฏิบัติการในสถานการณ์โควิด-19	3.88	0.59	มาก
3	การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ในสถานการณ์โควิด-19	3.88	0.61	มาก
4	การมีส่วนร่วมประเมินผลการดำเนินงานในสถานการณ์โควิด-19	3.83	0.62	มาก
	เฉลี่ยรวม	3.87	0.54	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานการณ์โควิด-19 ของคณะกรรมการบริหารและครูศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย องค์การบริหารส่วนตำบลวาลาเลย์ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.87$, $\sigma = 0.54$) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงจากสูงสุดไปหาต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมปฏิบัติการในสถานการณ์โควิด-19 สูงที่สุด ($\mu = 3.88$, $\sigma = 0.59$) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ในสถานการณ์โควิด-19 ($\mu = 3.88$, $\sigma = 0.61$) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจวางแผนในสถานการณ์โควิด-19 ($\mu = 3.87$, $\sigma = 0.54$) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ส่วนด้านการมีส่วนร่วมประเมินผลการดำเนินงานในสถานการณ์โควิด-19 อยู่ในระดับต่ำที่สุด ($\mu = 3.83$, $\sigma = 0.63$) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. ผลการหาแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานการณ์โควิด-19 ของคณะกรรมการบริหารและครูศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย มีผลการวิจัยแต่ละด้านสรุปได้ ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงความถี่และค่าร้อยละปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานการณ์โควิด-19 ของคณะกรรมการบริหารและครูศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย องค์การบริหารส่วนตำบลวาลาเลย์ อำเภอบพพระ จังหวัดตาก ด้านการมีส่วนร่วมตัดสินใจวางแผนในสถานการณ์โควิด-19

ลำดับ	รายการ	ระดับของปัญหา	
		ความถี่	ร้อยละ
	ไม่พบปัญหา	44	57.88
1	ไม่มีการประชุมสร้างความเข้าใจและกำหนดบทบาท หน้าที่การดำเนินงานตามมาตรการอย่างชัดเจน	25	32.89
2	คณะกรรมการบริหารไม่ได้รับโอกาสให้ร่วมในการตัดสินใจวางแผน การปฏิบัติงาน	24	31.57
3	การจัดแบ่งบทบาทหน้าที่ให้รับผิดชอบร่วมกันในการดำเนินการตามมาตรการไม่เสมอภาคทั่วถึง	22	28.94
4	ไม่มีการประชุมสร้างความเข้าใจและกำหนดบทบาท หน้าที่การดำเนินงานตามมาตรการอย่างชัดเจน	20	26.31
5	การจัดทำแผนเผชิญเหตุฉุกเฉินไม่ได้มาจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	17	22.36
6	ผู้เกี่ยวข้องไม่ได้รับโอกาสให้แสดงความคิดเห็นการนำนโยบายตามมาตรการจัดการศึกษาในสถานการณ์โควิด-19 มาใช้อย่างทั่วถึง	15	19.73
7	ไม่มีการประชุมร่วมกันเพื่อปรับปรุงแผนปฏิบัติงานในสถานการณ์โควิด-19 ให้เหมาะสม	7	9.21

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานการณ์โควิด-19 ของคณะกรรมการบริหาร และครูศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย องค์การบริหารส่วนตำบลวาลย์ อำเภอบรบพระ จังหวัดตาก ด้านการมีส่วนร่วม ตัดสินใจวางแผนในสถานการณ์โควิด-19 ไม่พบปัญหา (ความถี่ = 44) ไม่มีการประชุมสร้างความเข้าใจและกำหนด บทบาทหน้าที่การดำเนินงานตามมาตรการอย่างชัดเจน มีปัญหามากที่สุด (ความถี่ = 25) รองลงมา คือ คณะกรรมการบริหารไม่ได้รับโอกาสให้ร่วมในการตัดสินใจวางแผนการปฏิบัติงาน (ความถี่ = 24) และการจัดแบ่ง บทบาทหน้าที่ให้รับผิดชอบร่วมกันในการดำเนินการตามมาตรการไม่เสมอภาคทั่วถึง (ความถี่ = 22) ตามลำดับ ส่วนไม่มีการประชุมร่วมกันเพื่อปรับปรุงแผนปฏิบัติงานในสถานการณ์โควิด-19 ให้เหมาะสม (ความถี่ = 7) มีปัญหาน้อยที่สุด

อภิปรายผล

1. สภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานการณ์โควิด-19 ของคณะกรรมการบริหารและครูศูนย์พัฒนา เด็กปฐมวัย องค์การบริหารส่วนตำบลวาลย์ อำเภอบรบพระ จังหวัดตาก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็น เพราะว่าการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 เป็นเหตุอุบัติโรคเกิดใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อทุกฝ่าย การเตรียมการของหน่วยงานการศึกษาทุกระดับทุกสังกัดยังขาดทิศทางที่ชัดเจน ต้องอาศัยการกำหนดนโยบาย มาตรการแนวทางในการดำเนินงานและคำสั่งจากหน่วยงานต้นสังกัดในส่วนกลาง ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยจัดว่า มีสถานภาพเทียบเท่าสถานศึกษา การดำเนินการในสถานการณ์โควิด-19 จึงมุ่งเน้นที่การปฏิบัติตามนโยบาย มากที่สุด การมีส่วนร่วมของครู คณะกรรมการบริหาร ผู้ปกครองและชุมชนก็ล้วนเป็นการปฏิบัติตามคำสั่ง และ นำนโยบายมาปฏิบัติให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ทำให้การร่วมกันปฏิบัติงานเพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย สามารถผ่านวิกฤตและจัดการเรียนการสอนได้ปกติตามนโยบาย เป็นไปตามแนวคิดของ นภสันทน์ จิตภักดี ที่สรุปว่า การพัฒนาการศึกษาที่ใช้หลักการให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วม เปิดพื้นที่และเพิ่มปริมาณของการเรียนรู้ ขึ้นมาอย่างสูงสุด จะให้เกิดผลที่ดีที่สุด ควรเกิดจากพลังและขีดความสามารถของชุมชนที่ได้ผนึกกำลังกันขึ้นมา ผสมผสานกับการสนับสนุนจากพลังการปกครองแห่งรัฐ ความร่วมมือระหว่างชุมชนและรัฐเป็นปัจจัยพื้นฐานของ การพัฒนาชุมชน สถานศึกษาจึงควรส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ปกครอง องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนทั่วไป ให้มีส่วนร่วมในรูปแบบต่าง ๆ (นภสันทน์ จิตภักดี, 2560) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อธิกุล พงษ์จุมิตร ศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ ชุมชนเป็นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เช่นกัน (อธิกุล พงษ์จุมิตร, 2563)

2. ปัญหาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานการณ์โควิด-19 ของคณะกรรมการบริหารและครูศูนย์พัฒนา เด็กปฐมวัย ผลการวิจัยที่ควรนำมาอภิปรายตามลำดับมี ดังนี้

2.1 การมีส่วนร่วมตัดสินใจวางแผนในสถานการณ์โควิด-19 พบว่า ไม่มีการประชุมสร้างความเข้าใจ ในบทบาท หน้าที่การดำเนินงานตามมาตรการอย่างชัดเจน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยไม่มี การจัดทำปฏิทินการดำเนินงานที่สอดคล้องสถานการณ์โควิด-19 โดยทุกฝ่ายร่วมกันเป็นผู้กำหนด จึงทำให้ความรู้ ความเข้าใจในการวางแผนปฏิบัติงานและบทบาท หน้าที่ที่ต้องร่วมกันปฏิบัติงานไม่มีความชัดเจน สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ ธัญญิศา ชิดสนิท ที่ศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 พบว่า ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ตัดสินใจแก้ปัญหา ตรวจสอบและประเมินทางเลือกที่จะทำให้เกิดการปฏิบัติงานเกิดผลดียิ่งขึ้น ตรงตามความต้องการ ของผู้ปฏิบัติงาน น้อยที่สุด เช่นกัน (ธัญญิศา ชิดสนิท, 2565)

2.2 การมีส่วนร่วมปฏิบัติการในสถานการณ์โควิด-19 พบว่า การชี้แจงเป้าหมายและวิธีการปฏิบัติตามแผนไม่ชัดเจนและรับรู้ร่วมกันไม่ทั่วถึง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยมีการร่วมกันวิเคราะห์ 6 มาตรการเสริม ไม่ครอบคลุมต่อเนื่อง ทำให้การชี้แจงเป้าหมาย การปฏิบัติงานตามแผนขาดความชัดเจน ดังนั้น เมื่อลงมือปฏิบัติจริงจึงไม่สามารถดำเนินงานได้ตามขั้นตอนและวิธีการตามแผนกำหนดไว้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไชยา หานุกาพ ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ที่พบว่า การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานโดยการสามารถเลือกขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ ตลอดจนสามารถตัดสินใจขณะปฏิบัติงานได้ด้วยตนเอง น้อยที่สุดเช่นกัน (ไชยา หานุกาพ, 2564)

2.3 การมีส่วนร่วมประเมินผลการดำเนินงานในสถานการณ์โควิด-19 พบว่า ไม่มีการร่วมกันนำผลประเมินไปเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยมีการนำผลประเมินไปใช้ในการตัดสินใจวางแผนดำเนินการในสถานการณ์โควิด-19 อย่างเป็นระบบ ต่ำที่สุด ทำให้การเปรียบเทียบผลเพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงานไม่ครอบคลุม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธนนต์ นาครินทร์ ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า สถานศึกษาให้มีส่วนร่วมในการเก็บรวบรวมข้อมูล การกำหนดแนวทางพัฒนาและแก้ปัญหาระหว่างการปฏิบัติงานและการร่วมนำผลการประเมินไปใช้วางแผนการปฏิบัติงานในครั้งต่อไป น้อยที่สุดเช่นกัน (ธนนต์ นาครินทร์, 2564)

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานการณ์โควิด-19 ของคณะกรรมการบริหารและครูศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยที่ควรนำมาอภิปรายตามลำดับมี ดังนี้

3.1 การมีส่วนร่วมตัดสินใจวางแผนในสถานการณ์โควิด-19 ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยควรมีการประชุมผู้ปฏิบัติเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การพัฒนาการมีส่วนร่วมตัดสินใจวางแผน ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องมีความรู้ความเข้าใจในภารกิจที่จะต้องร่วมตัดสินใจ รวมทั้งเป้าหมายของงาน สอดคล้องกับ อีรกุล พงษ์งมิตร์ ศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 พบว่า ควรร่วมกันคิดและประชุมจัดตั้งกลุ่มร่วมกันแก้ปัญหา วิเคราะห์สาเหตุ ความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรทั้งของชุมชนและสถานศึกษา (อีรกุล พงษ์งมิตร์, 2563)

3.2 การมีส่วนร่วมปฏิบัติการในสถานการณ์โควิด-19 ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยควรมีผู้รับผิดชอบในการติดต่อสื่อสารแจ้งข่าวแบบสองทางที่รวดเร็ว ถูกต้องหลายช่องทาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การติดต่อสื่อสารที่รวดเร็ว มีความถูกต้องจะช่วยพัฒนาการร่วมการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สร้างความเข้าใจอย่างถูกต้อง และสามารถปฏิบัติงานร่วมกันให้สอดคล้องกับสถานการณ์ สอดคล้องกับ อรรถชัย กาหลง ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ของรัฐ ในจังหวัดเพชรบุรี พบว่า สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องกำหนดนโยบาย เป้าหมายและวางแผนการปฏิบัติ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการนำแผนสู่การปฏิบัติได้สอดคล้องกับบริบท ให้โอกาสเสนอแนะ แสดงความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (อรรถชัย กาหลง, 2564)

3.3 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ในสถานการณ์โควิด-19 ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชนเข้ามาร่วมวางแผน จัดกิจกรรม ติดตาม ประเมินผลและร่วมแก้ปัญหาการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การสร้างความรู้สึกร่วมกันกับองค์กรที่ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยสร้างให้กับผู้ปกครองและชุมชนยังมีน้อย ดังนั้น การมอบหมายงานให้รับผิดชอบ การให้ความสำคัญโดยการเปิดโอกาสให้ร่วมเสนอความคิดเห็นร่วมปฏิบัติงานให้ครบถ้วนทุกขั้นตอน จะทำให้เกิดความผูกพัน ไว้วางใจ รู้สึกเป็นเจ้าของและเต็มใจที่จะร่วมรับรู้

รับผิดชอบต่อผลของงาน สอดคล้องกับ โกศล เย็นสุขใจชน ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10 พบว่า ควรส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานได้รับความไว้วางใจ เชื่อถือ การยอมรับในความรู้ความสามารถและมอบหมายให้ปฏิบัติงานแทนด้วยความเชื่อมั่นว่าจะสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุผล โดยไม่ต้องคอยควบคุมอย่างเคร่งครัด เป็นการให้เกียรติซึ่งกันและกัน (โกศล เย็นสุขใจชน, 2565)

3.4 การมีส่วนร่วมประเมินผลการดำเนินงานในสถานการณ์โควิด-19 ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยควรจัดประชุมผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อนำเสนอข้อมูล ร่วมวิเคราะห์หาจุดเด่นจุดด้อยและแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้มีการพัฒนาการดำเนินงาน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การใช้ประโยชน์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการปฏิบัติงานยังมีอยู่ต่ำ การเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการทุกฝ่ายได้ร่วมกันนำข้อมูลไปวิเคราะห์หาจุดที่ปฏิบัติได้ในระดับที่น่าพอใจหรือเป็นแบบอย่างได้ดีเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และการหาข้อบกพร่อง ปัญหาอุปสรรคที่ต้องมีการแก้ไขให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ วชิรวิทย์ ชินะชัย ศึกษาความสัมพันธ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเวียงแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ที่พบว่า ควรให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมเป็นกรรมการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการพัฒนา ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาและการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี เพื่อให้มีการนำผลไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนในปีต่อไป (วชิรวิทย์ ชินะชัย, 2563)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานการณ์โควิด-19 ของคณะกรรมการบริหารและครูศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย องค์การบริหารส่วนตำบลวาลเลย์ อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงานในสถานการณ์โควิด-19 ต่ำที่สุด โดยสาเหตุของปัญหามาจากการไม่มีการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาการตัดสินใจวางแผนการนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ ครู และชุมชน ผู้เกี่ยวข้องและหน่วยงานควรดำเนินการ ดังนี้ 1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานการศึกษาระดับจังหวัด ควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจและสร้างความตระหนักให้หัวหน้าศูนย์หรือผู้บริหารสถานศึกษาเห็นความสำคัญของข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติงาน เพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารโดยเน้นให้มีการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นสารสนเทศให้สะดวกต่อการนำไปใช้ และการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน 2) องค์การบริหารส่วนตำบลหรือกลุ่มโรงเรียน ควรสนับสนุนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยหรือสถานศึกษา โดยทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางประสานงาน การสื่อสาร การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยหรือสถานศึกษากับผู้ปกครอง ชุมชนให้รับรู้ สร้างความเข้าใจเพื่อให้เกิดการประสานความช่วยเหลืออย่างรวดเร็วต่อเนื่อง 3) ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยหรือสถานศึกษา ควรมีการจัดระบบสารสนเทศให้ครอบคลุมการปฏิบัติตามขอบข่ายงานทุกด้าน กำหนดผู้มีความรู้ ความสามารถและมีความเข้าใจการปฏิบัติให้ทำหน้าที่รับผิดชอบการเก็บรวบรวมและตรวจสอบข้อมูลก่อนนำไปให้ผู้เกี่ยวข้องร่วมกันวิเคราะห์ และเป็นพี่เลี้ยงในการปฏิบัติการเกี่ยวกับข้อมูลจนครบตามขั้นตอนให้มีประสิทธิภาพ 4) หัวหน้าศูนย์หรือผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการกำกับ ควบคุม ตรวจสอบและติดตามให้มีการประเมินผลการดำเนินงานร่วมกัน มีการนำผลไปเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผน รวมทั้งกระตุ้นเตือนให้ร่วมกันวิเคราะห์หาจุดเด่นจุดด้อยและจัดทำรายงานผลเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาแผนปฏิบัติงานต่อไป 5) ครูผู้สอน ควรมีการจัดทำข้อมูลของผู้เรียน ผู้ปกครองเพื่อการสื่อสารที่รวดเร็วให้เป็นระบบมีความถูกต้องเป็นปัจจุบัน สามารถนำมาใช้ได้สะดวกในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือต่อกัน 6) ผู้ปกครองและคณะกรรมการบริหาร ควรมีความตระหนักและให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติงาน

ร่วมกับศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยหรือสถานศึกษา ให้ถือว่าเป็นหน้าที่ที่ต้องส่งเสริม สนับสนุนให้ความช่วยเหลือ รวมทั้งให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่เต็มใจทุกครั้งที่ได้รับการร้องขอ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป 1) ควรมีการวิจัย การบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยในสถานการณ์อื่น ๆ ที่เป็นสถานการณ์ ไม่ปกติ หรือในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงอื่น 2) ควรมีการวิจัย แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ บริหารศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยในการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษา 3) ควรมีการวิจัย บทบาทการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนในศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยของคณะกรรมการบริหาร และชุมชน สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยในพื้นที่สูงภูเขาห่างไกล ทุรกันดารหรือมีผู้เรียนกลุ่มชาติพันธุ์หรือกลุ่มพหุวัฒนธรรม

เอกสารอ้างอิง

- โกศล เย็นสุขใจชน. (2565). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 10. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขา การบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- คำสั่งศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. (2564). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 138 ตอนพิเศษ 256 ง หน้า 7 (21 ตุลาคม 2564).
- ไชยา หานภาพ. (2564). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ชนนต์ นาครินทร์. (2564). การมีส่วนร่วมการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.
- ธัญญิทธิษฐ์ ชิตสนิท. (2565). แนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- จิตินันท์ กุญรัมย์. (2563). การบริหารงานศูนย์เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย. พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ธีรกุล พงษ์จงมิตร. (2563). การพัฒนาแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ชุมชนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษา ขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- นภัสนันท์ จิตภักดี. (2560). รูปแบบการมีส่วนร่วมของครูในการจัดการความรู้ในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- รัตนา กาญจนพันธุ์. (2563). การบริหารสถานศึกษาในสถานการณ์วิกฤตไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19). วารสาร ดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์, 10(3), 545-556.
- วชิรวิทย์ ชินะข่าย. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาอำเภอเวียงแก่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4. พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา.
- สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). รายงานผลการพัฒนาเด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน รับรอง.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพมหานคร: พรักหวานกราฟฟิค.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก. (2564). แผนพัฒนาการศึกษา พ.ศ. 2563-2565 จังหวัดตาก. ตาก: กลุ่มนโยบายและแผน.
- อรรถชัย กาหลง. (2564). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ของรัฐในจังหวัดเพชรบุรี. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.